

Schildklierbehandeling met radioactief jodium (I-131)

De behandeling met radioactief jodium kan worden uitgevoerd om verschillende redenen:

- Om een te snel werkende schildklier af te remmen;
- Om een vergrote schildklier te verkleinen.

U heeft met uw internist besproken waarom u deze behandeling krijgt. Deze folder geeft u informatie over deze behandeling en wat daarbij van u verwacht wordt.

Hoe werkt radioactief jodium?

De behandeling bestaat uit het innemen van een kleine capsule met radioactief jodium. Via de maag en darmen wordt het radioactieve jodium opgenomen in het bloed en vervolgens getransporteerd naar de schildklier. De schildklier is het enige orgaan in het lichaam dat jodium opneemt en ook blijft vasthouden. De rest van het jodium wordt via de urine en ontlasting afgevoerd uit het lichaam. De straling die het radioactieve jodium in de schildklier uitzendt, remt de groei van schildkliercellen en beschadigt ook een deel van de schildkliercellen. Hierdoor vermindert ook de productie van het schildklierhormoon. Uw schildklier zal daardoor trager gaan werken en kan op den duur (na enkele maanden) ook kleiner worden. Op deze manier kunnen uw klachten verdwijnen.

Meestal is de therapie erop gericht de schildklier niet te veel te beschadigen en een normaal werkende schildklierfunctie over te houden. Bij onvoldoende effect kan de behandeling na enige tijd worden herhaald. Wanneer er een te trage schildklierwerking overblijft, moet u aanvullende schildklierhormoon tabletten innemen.

Vorbereiding

Voorafgaand aan de therapie wordt eerst bekeken hoeveel van het toegediende jodium in uw schildklier terecht zal komen. U krijgt daarom eerst een onderzoek waarbij u een capsule met een lage dosis radioactief jodium inneemt. De volgende dag worden opnamen gemaakt op de afdeling Nucleaire Geneeskunde. Daarmee kan de dosis radioactief jodium voor de behandeling worden berekend.

Poliklinische behandeling

Deze behandeling wordt poliklinisch uitgevoerd in Gelre Apeldoorn. Dit betekent dat u een polikliniekbezoek brengt aan de afdeling Radiologie en Nucleaire Geneeskunde. Nadat u de capsule heeft ingenomen, mag u weer naar huis.

Zwangerschap

De behandeling met radioactief jodium mag niet worden toegepast tijdens de zwangerschap. Daarom wordt aan vrouwen in de vruchtbare leeftijd gevraagd om urine in te leveren voor een zwangerschapstest.

Eten en drinken

Bij afspraak in de ochtend: u mag een licht ontbijt.

Bij afspraak in de middag: u mag normaal ontbijten en een lichte lunch.

Na het innemen van de capsule mag u 1 uur niets eten en drinken. Daarna mag u weer gewoon eten en drinken.

Medicijnen

Wordt u behandeld voor een te snel werkende schildklier? Dan moet u drie dagen voor de behandeling met alle schildkliermedicijnen stoppen. In andere gevallen hoeft niet altijd met alle medicatie gestopt te worden. Welke medicijnen u precies moet stoppen, wordt van tevoren met u besproken.

Behandeling

De behandeling bestaat uit het inslikken van een capsule met radioactief jodium. Deze capsule mag u met wat water innemen. Na inname van de jodiumcapsule mag u het eerste uur niets eten of drinken.

Na het innemen van de capsule wordt gemeten hoeveel straling u uitzendt. Hierna mag u de afdeling verlaten en gaan de stralingshygiënische leefregels in, die verderop in deze folder staan.

Bijwerkingen

Van het jodium merkt u eigenlijk niets, u zult geen pijn of hinder ondervinden van de behandeling. Overgevoeligheidsreacties zijn niet te verwachten, ook niet als u overgevoelig bent voor jodium of contrastmiddelen.

Straling en beschermingsmaatregelen

Hoewel de hoeveelheid straling bij deze behandeling beperkt blijft, mogen de mensen in uw omgeving er geen onnodige straling door oplopen. Daarom geldt een aantal leefregels, waar u zich 1 tot 2 weken aan moet houden. Hoelang u zich aan deze regels moet houden, is afhankelijk van de hoeveelheid straling die u uitzendt en wordt verteld voordat u naar huis gaat. De leefregels staan verderop in deze folder, lees deze goed! De arts bespreekt deze ook met u. Heeft u vragen? Stel ze dan gerust.

Risico's

De therapie met radioactief jodium wordt al meer dan 50 jaar toegepast. Onderzoeken naar nadelige effecten op korte en langere termijn geven bij de door ons toegepaste

doseringen geen aanwijzingen voor enige schadelijke effecten, naast het bedoelde effect van beschadiging van de schildklier.

Nazorg

Wanneer contact opnemen met uw arts?

Neem contact op met uw behandelend internist als u thuis (weer) last krijgt van zweten, een warmtegevoel, hartkloppingen en gejaagdheid. Dit kan wijzen op een verhoogd gehalte van schildklierhormoon in het bloed. Dit kan kort na de jodiumbehandeling voorkomen maar is meestal tijdelijk van aard.

Soms kan de productie van schildklierhormoon snel afnemen. Dit veroorzaakt moeheid, een koudegevoel, vertraagde stoelgang of de neiging om vocht vast te houden. Deze klachten kunnen ook op langere termijn optreden. Neem in al deze gevallen contact op met uw behandelend internist.

Verder verloop

De meeste patiënten die in aanmerking komen voor jodiumtherapie gebruiken daarvoor schildkliermedicatie. Dit is voorgeschreven door de behandelend internist. Rondom de jodiumtherapie wordt deze medicatie tijdelijk gestaakt. Na de jodiumtherapie dient dit hervat te worden. U ontvangt hierover informatie van de nucleair geneeskundige bij uw afspraak van de therapie.

De verwachting is dat het effect van de therapie na 2 tot 4 maanden merkbaar is. Controle van de schildklierfunctie vindt plaats bij uw behandelend internist. Een eerste vervolg afspraak bij uw behandelend internist vindt plaats circa 6 weken na de jodiumtherapie. Pas na een half jaar is duidelijk of de therapie geslaagd is: een eventuele 2e behandeling wordt pas na ongeveer 6 maanden uitgevoerd.

Bij de ziekte van Graves is er een grote kans dat de schildklier vroeg of laat te langzaam gaat werken. Of dat kort of lang na de therapie begint is niet te voorspellen. Een te langzame schildklierwerking is echter met schildklierhormoon in tabletvorm goed te behandelen.

Leefregels

Met de Nederlandse overheid is afgesproken dat u stralingshygiënische leefregels meekrijgt, zodat de mensen om u heen geen onnodige straling opvangen. Deze regels gelden voor één of twee weken, afhankelijk van de gemeten waarde en van uw thuissituatie. De nucleair geneeskundige die u de behandeling geeft, voert de meting bij u uit en vertelt u hoe lang deze regels voor u gelden (één of twee weken).

Algemeen

De hoeveelheid straling die huisgenoten van u ontvangen is afhankelijk van de afstand en tijdsduur. Probeer minimaal één meter afstand tot uw volwassen huisgenoten te

bewaren. Probeer bij langdurige aanwezigheid (zoals bij TV kijken) zelfs twee meter of meer afstand te houden.

Als u met het openbaar vervoer naar huis gaat, is het natuurlijk mogelijk dat u dicht bij andere mensen in de buurt bent. U hoeft zich hier geen zorgen over te maken. Reizen met het openbaar vervoer wordt beschouwd als kort contact. Daarom kunt u dit zonder problemen doen. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor boodschappen doen.

Toilet

Een deel van de straling verlaat uw lichaam via de urine en ontlasting. Bij toiletbezoek moet u altijd zittend urineren. Dit geldt ook voor mannen. Gebruik elke keer toiletpapier, ook als u alleen moet plassen. Was na afloop uw handen, liefst op het toilet, zodat deurknoppen zo schoon mogelijk blijven. Let op druppeltjes urine op de toiletbril, de toiletpot en vloer. Absorbeer deze druppels met toiletpapier zonder te wrijven. Spoel het papier daarna door het toilet. Was vervolgens nog een keer uw handen. Als iemand anders het toilet schoonmaakt, dan moet hij/zij dit met huishoudhandschoenen doen.

Kinderen (t/m 10 jaar)

Kinderen zijn gevoeliger voor straling dan volwassenen. Probeer direct lichamelijk contact (zoals knuffelen) zo kort mogelijk te houden en maak de afstand tot de kinderen zo groot mogelijk. Laat baby's en jonge kinderen daarom door huisgenoten verzorgen of breng ze de eerste dagen onder bij familie of vrienden.

Partner

Wij raden het aan op minstens twee meter afstand van uw partner te slapen, indien mogelijk liefst ook in aparte kamers. Slaapt u in verschillende kamers? Let er dan op dat de bedden niet tegen dezelfde muur geplaatst zijn. Aangeraden wordt om knuffelen en seks te beperken tot maximaal 30 minuten per dag.

Partner van 60 jaar en ouder

Bij personen van circa 60 jaar en ouder is de kans op stralingsschade zeer gering. In dat geval hoeven de maatregelen die vermeld staan onder 'Algemeen' en 'Partner' niet zo streng opgevolgd te worden. We raden u wel aan die maatregelen op te volgen die weinig moeite kosten.

Bezoek

Leg geen langdurig bezoek af (langer dan 30 minuten). Let bij bezoek, korter dan een half uur, op het afstand houden. Bezoek van kleine kinderen of zwangere vrouwen wordt afgeraden.

Huisdieren

Voor huisdieren gelden geen maatregelen. Uw huisdier wordt meestal niet ouder dan 50 jaar en zal dus niet lang genoeg leven om eventuele gevolgen van stralingsschade te ondervinden.

Werk

Op de dag na de behandeling mag u weer gaan werken, tenzij u werkt in het basisonderwijs of in de opvang van kinderen t/m 10 jaar. In dat geval moet u voor de duur van de leefregels (één of twee weken) verzuimen of een andere functie uitvoeren, waarbij u niet langdurig met kinderen in contact bent.

Ook op het werk moet u zoveel mogelijk afstand bewaren. Twijfelt u, overleg dan met uw behandeld arts.

Bijeenkomsten

Vermijd bioscoop of theater bezoek en andere bijeenkomsten waar u enige uren vlak naast iemand anders zit.

Vervoer

In de periode dat uw leefregels gelden, mag u maximaal één uur achtereen met het openbaar vervoer reizen. Bij vervoer per taxi moet u zo ver mogelijk van de chauffeur zitten. Reizen met dezelfde taxichauffeur moet tot ongeveer twee uur beperkt blijven. Als u binnen drie maanden na ontslag een vliegreis overweegt, adviseren wij u contact op te nemen met de afdeling Nucleaire Geneeskunde. De detectiepoortjes op vliegvelden zijn zeer gevoelig voor straling. De nucleair geneeskundige geeft u de douaneverklaring (vliegbrief) die u nodig heeft.

Borstvoeding

Geeft u borstvoeding? Dan moet u hier vóór de behandeling mee stoppen. Na de behandeling mag u hier niet meer mee doorgaan.

Zwangerschap

Gedurende de eerste vier maanden na behandeling met radioactief jodium wordt zwangerschap ontraden. Mannen raden we aan om binnen vier maanden geen kinderen te verwekken. Seksueel contact op zich is gedurende deze maanden geen enkel bezwaar.

Ziekenhuisopname

Moet u onverwacht in het ziekenhuis worden opgenomen in de periode waarvoor deze leefregels gelden? Dan moet u of uw familie de behandelend arts waarschuwen en deze informatie laten lezen. Wij adviseren de arts dit zo snel mogelijk bij de afdeling Nucleaire Geneeskunde en Radiologie te melden. De arts kan vervolgens advies vragen aan de verantwoordelijke stralingsdeskundige.

Vragen?

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Neem dan telefonisch contact op met:

- Afdeling Radiologie en Nucleaire Geneeskunde Apeldoorn
- tel: 055 - 581 83 00.
- maandag t/m vrijdag 8.00 – 16:30 uur

